

Současný stav bádání o malíři Františku Cundrlovi

František Cundrla (1943–2011) byl český, resp. moravský malíř druhé poloviny 20. století a přelomu tisíciletí. Narodil se ve Strážnici, ke které byl celý svůj (nejen profesní) život upoután. Po studiích na UMPRUM v Uherském Hradišti vystudoval Akademii výtvarných umění v Praze. Svoji pedagogickou dráhu započal v *rodné UMPRUMce* v Uherském Hradišti, ale záhy přesídlil na Fakultu architektury ČVUT v Praze, kde strávil 22 let. Dosáhl vědecko/umělecko-pedagogické hodnosti *docent*, přátelil se např. s malířem Janem Zrzavým (1890–1977) a historikem umění Jiřím Kotalíkem (1920–1996). František Cundrla je znám především skrze zažité interpretace díky svým studiím pohybu (zejm. lidského těla), v nichž využíval folklorních a tradičních kulturních motivů okolí Strážnice (motivy tančících figur šohajů). Cundrlova tvorba čítá ohromné množství malířských a pero-kresebných děl, ve kterých se opakuje pouze několik málo motivů. I tak si ale autor vypracoval velmi osobitý styl, který mnohdy překračuje malbu samotnou.

Kvůli neobeznámenosti širší veřejnosti (jak laické, tak i akademické), je Cundrla do dnešních dnů spíše neznámá persona českých dějin (výtvarného) umění a můžeme i říci, že víceméně upadl v za-

pomnění. UVědomil jsem si to, když jsem o něm shromažďoval několik stručných informací s historikem umění Pavlem Ondračkou. Od té doby uplynulo již několik let. Nicméně mně tehdejší Ondračkův podnět nedal spát a já se od jara roku 2017 začal věnovat systematickému sbírání informací, obrazů, ale především studiu díla a života Františka Cundrly. Během mé práce přišlo několik kritických ran, z nichž asi nejméně očekávanou bylo úmrtí Jiřího Tomáše Kotalíka (1951–2020), někdejšího rektora Akademie výtvarných umění a výborného historika umění, se kterým jsem Cundrlovu tvorbu konzultoval, a který se již výsledku mého bádání nedočká. V modlitbě tedy odevzdávám plody, které vzejdou. Jsem velmi rád, že téměř od začátku mé práce mě podporuje a odborným posudkem přispívá Kaliopi Chamonikola, ředitelka Moravské galerie v letech 1997–2003, historička a teoretička umění, vysokoškolská pedagožka a badatelka v oblasti sakrality.

Když se má práce více rozrostla, bylo potřeba rozhodnout, jak vlastně bude vypadat a k čemu bude sloužit. Výsledkem má být odborná publikace sestávající ze dvou částí. I. část se věnuje dílu a životu Františka Cundrly, snaží se jej uchopit z hlediska biografického a zařadit jej tam, kam patří – na čestné místo v českých dějinách umění (je-li výběr tohoto místa plausibilní, to ukáže až případná budoucí akademická diskuze na poli historiografie českého umění). II. část pak z Cundrlova díla vychází, jako z inspiračního pramene, zabývá se však otázkami obecnými, a to tématem obrazu. V tomto přístupu vycházím ze své odborné specializace filosofa a teologa a kladu si za cíl vyložit problém obrazu jakožto obrazu. Tato druhá část mě samotného ubezpečuje o tom, že Cundrlova tvorba provokuje nejen inspirace jiných umělců, ale také naše vlastní myšlení, nutnost hloubání nad tím, co je okolo nás a v nás. Že možná skýtá i nezáměrné inspirace, ale přesto reálné.

Chtěl bych zde poděkovat všem, kteří se jakkoli podíleli anebo podílejí na mém snažení – vydat knihu o Františku Cundrlovi. Zejména patří díky všem dárcům. Na transparentním účtu **3108261193/0800** je k datu 12. 12. 2020 částka 48 650 Kč. Za to obrovské díky. Chtěl bych zde současně vyzvat kohokoli, komu je tento projekt sympatický, aby přispěl (třeba i malou částkou) na jeho realizaci. Záleží jen na výši dané částky, jak bude nakonec kniha vypadat. Pokud se nepodaří vybrat žádnou velkou sumu, bude se muset realizace přizpůsobit dané částce a tisk bude mít kvalitu tomu odpovídající (např. se bude muset snížit počet barevných reprodukcí). I tak to ale stojí za to! Nedávno vydaná kniha *Historie a duchovnost synagogy ve Strážnici* byla financována z mých soukromých zdrojů a z příspěvků několika málo dárců.

Ač nerad hovořím o podrobnostech své práce, musím zde také zmínit (považuji to za nutné), že na celém projektu pracuji od jeho začátku zcela osamoceně, nestojí za mnou žádný grant a ani instituce, pracuji bez nároku na jakýkoliv honorář a energii, kterou do díla vkládám, vkládám s láskou k dílu Cundrly. V rámci mého vysokoškolského působení se taktéž věnuji něčemu jinému. Na knize o Cundrlovi pracuji ve volném čase, takřka *na koleni*, jak se říká. A je vlastně již zcela hotová! V současné době sháním zejména finance a zajišťuji grafické a administrativní práce okolo vydání. Celý projekt nechávám uležet a čekám, zda se nalezne ještě někdo, kdo by jej chtěl podpořit.

Ve Strážnici se objevily hlasy, které mě obviňovaly z prospěchářství a z toho, že celý projekt je jen na to, abych se obohatil. Rád bych zde proto vzkázal, že některé věci v životě dělám jen kvůli těm samotným věcem. Nemusí vše vést k penězům. Celý projekt chápu jako satisfakci – Strážničanů pro Strážničany a satisfakci Cundrly. Pokud se něčím obohatím, tak tím, když se nakonec vytištěná kniha dostane do domácností ve Strážnici a do některých vybraných knihoven. To bude ale obohacení vzájemné, takové, pro které stojí za to žít život. Abych parafrázoval profesora Erazima Koháka (1933–2020): *Není přeci nakonec život, který si je vědom svého žití pod zorným úhlem věčnosti, charakterizován vděčností za dar všeho, zejména oné činné radosti z toho, že dary našeho života můžeme darovat dál?*

Filip Gorazd Martinek